6944

MATRIMONIS Á MONTSERRAT

Ó BUSCANT LA PERDUDA

ANADA EN DOS ACTES Y EN DIFERENTS QUADROS

LLETRA DE

CONRAT ROURE

MÚSICA DE

JOSEPH M.ª COMELLA

Preu: 1'50 pessetas

BARCELONA
BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»
CARRER DE LAS CABRAS, 13, 2.on
1896

11

A l'artista Srta. D.a Elena Cir-
uns, que estrená aquesta obra de la
manera més acabada, com millor no
podía esperar son admirador y afectís-
sim S. S. y amich

Conrat Roure.

MATRIMONIS Á MONTSERRAT

Ó BUSCANT LA PERDUDA

MATRIMONIS Á MONTSERRAT

Ó BUSCANT LA PERDUDA

ANADA EN DOS ACTES Y EN DIFERENTS QUADROS

LLETRA DE

CONRAT ROURE

MÚSICA DE

JOSEPH M.ª COMELLA

BARCELONA

BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

CARRER DE LAS CABRAS, 13, 2.ºn

1896

PERSONATJES

CÁNDIDA, *jove, esposa de Bonifaci.*
PONA, *vella, esposa de Martí.*
NARCÍS, *jove, company de*
MARTÍ, *jove.*
BONIFACI, *vell.*
SENYOR BROLL, *vell, amich de Bonifaci.*
MIQUEL, *jove pagés.*
ARCALDE *del Bruch.*
SECRETARI »
CONDUCTOR DEL FERRO-CARRIL.
APOSENTADOR 1er
» 2on
UN PASSATJER.
UN REGIDOR *del Bruch.*
PRESIDENT DELS EXCURSIONISTAS.
MOSSO DE RESTAURANT 1er
» » 2on
UN FOTÓGRAFO.
PATRÒ DE BARCO.
GAT DE MAR.
UN MARINER.

Coro de passatjers, regidors, mariners, excursionistas y monjos

L' acciò es contemporánea

Dreta y esquera, las del actor

Las empresas que desitjin posar en escena aquesta producciò, se servirán entendres ab algun dels dos autors

Tipografía La Académica, Ronda de la Universitat, 6.— Teléfono 861

ACTE PRIMER

QUADRO PRIMER

Interior d' un wagò de ferro-carril

ESCENA PRIMERA

CÁNDIDA, PONA, BROLL, MARTÍ, BONIFACI, NARCÍS, PASSATJERS *fins á omplí 'l wagò*

MÚSICA

TOTS
Aném ab alegría, (*Narcís figura que dirigeix lo coro.*)
aném á Montserrat,
que es la montanya 'l temple
de tots los catalans.
Aném, aném
cantant, cantant.

CAND.
Al cos dònan nova vida
pels boscos montserratins
los flayres de sajolida,
espígol y romanins.
Y la Patrona morena,
á qui l' invoca fidel
li cura la amarga pena
ab bálsem de flors del cel.

TOTS
Aném ab alegría,
aném, etc., etc.

RECITAT

NARCÍS Axís! Veuhen com al últim ha anat bè? A copia de repetí, las cosas van bè.

BROLL (Tinch lo cap com un bombo!)

MARTÍ Ara, que 'ns en recordém.

NARCÍS D' aquesta y d' altras que se 'n cantarán.

PONA Si Dèu ho vol, que hi ha que dirho tot.

BON. Vosté 's veu que 'n sab un niu. (*A Narcís.*)

675079

NARCÍS Qué no 'n sab cap vosté?
BON. Aquesta 'n sab. (*Senyala á Cándida.*) Jo, avans ne sabia alguna.
NARCÍS Ja; quan era jove.
BON. Quan ho era més que ara.
NARCÍS Es lo que volia di. (Aquest encàra vol sé jove.) (*Se sent d' un altre wagò que cantan: «Plou, plou, Montserrat, etc.», ó altre cansó.*)
BROLL (*Amohinat.*) Tots los wagons semblan orgas de gats.
NARCÍS Donchs que vol aná trist á Montserrat?
BROLL Ja ho veig, pero amohina molt.
BON. Y tal! Jo ja ho preveya y per aixó no 'm volia moure de Barcelona; sino que aquesta... (*Senyala á Cándida.*)
CÁND. Ja ho sabs, Bonifaci; tot bon casat ha de dú la dona á Montserrat.
NARCÍS } MARTÍ } Aixó, aixó!
BON. Donchs no es aixís; no li porta.
CÁND. Per qué no?
BON. Perque entre nosaltres, no es l' home 'l qui porta la dona á Montserrat, sino que es la dona la qui hi porta al home.
MARTÍ Es igual.
NARCÍS Qué no 'ls hi vá di 'l capellá al casarlos que l' home y la dona tots dos fan un?
PONA Veu? Jo sò com vosté.
BON. De la mateixa edat? Ja m' ho semblava.
PONA Vull di que tampoch volia vení á Monserrat, pero aquest... (*Senyala á Martí.*)
MARTÍ Qué no ho has sentit? Tot bon casat...
NARCÍS Sí, senyora Pona, sí, ha de dú la dona á Montserrat. Aixó es més vell que 'l caminá.
PONA Per vosté, es clá, mentres sigui fé brometa... Ja li dich que es ditxós!
NARCÍS Be hi tè d' habé diferencia entre celebrá un matrimoni y celebrá un enterro. No 'ls hi sembla?
MARTÍ } CÁND. } Es clá, es clá.
NARCÍS Si aixís com ara aném á festejá la boda de vosté y 'n Martí, anessem á acompanyá á vosté al cementiri... (*Senyalant á Broll.*)
BROLL Qué diu ara! (*Proba de dormir.*)
BON. Dèu nos enguart! Burrango!
NARCÍS Es un di; per manifestá que allavors no estaria alegre com ara ho estich.

PONA No 'n caldria d' altra!

NARCÍS Hi ha hagut casori?... Donchs á Montserrat y ab alegria. No es del meu paré, senyora?... Com se diu?

CÁND. Qué m' ho pregunta á mí?

NARCÍS Sí, senyora, á vosté.

CÁND. Cándida, per servirlo.

NARCÍS Gracias.

CÁND. Sí, senyó, sò de la mateixa opinió. 'L meu marit...

BON. Ah, no! Jo no m' hauria mogut del carré de 'n Xuclá. Pero aquesta, desde dilluns que som casats que may me calla: Bonifaci á Montserrat, Bonifaci á Montserrat... Ja estarás contenta! Ja hi vas!...

CÁND. No ananthi, 'm semblaria que no fora ben casada. Los ditxos, son sentencias.

NARCÍS Está clá que no ho fòra. Li faltaria lo principal. Sí, senyors, lo principal.

BON. Això de lo principal, á poch, á poch.

PONA Es vritat, á poch, á poch. Per casarse, lo principal per la dona, es l' home. No es aixís? (*A Cándida.*)

CÁND. Qué vol que contesti, pobra de mí!

PONA (*A Martí.*) Oy, tú? (*Martí está distret mirant á Cándida.*)

MARTÍ Qué 'm preguntavas?

NARCÍS Jo 'm refereixo á la part religiosa.

BON. Bè; en aquesta part, no diré que no.

NARCÍS En las altras parts no m' hi fico.

BROLL (*A un passatjer.*) Qué 'm vol deixá seure al recó que miraré de trencá 'l son?

PASSAT. Sí, senyó. (*Cambian de puesto.*) M' es igual.

BROLL Gracias. Ara que sembla que hi ha quietut. Vaig tan enderrerit de dormí!...

NARCÍS Qué estás callat, Martí! A veure si tindrém de dirte alló de «home casat...»

PONA Ja es estrany; ell que sempre 'n tè una per di, fa estona que sembla mut.

MARTÍ Es que contemplo 'l paisatje.

CÁND. Es que es molt preciòs!

NARCÍS (¡Jo estich que aquest parell, contemplan lo paisatje mirantse l' un al altre!)

ESCENA II

Dits y CONDUCTOR

COND. (*Entra ab lo taladrador á la má.*) Farán lo favor dels bitllets?
BON. Tingui: (*Los hi dona.*) 'L meu y 'l de la senyora.
NARCÍS Lo meu, sense 'l de la senyora, perque no 'n tinch. (*Li dona y 'l Conductor vá taladrant.*) Martí, 'ls bitllets.
MARTÍ Estava distret. (*Donantlos.*)
NARCÍS Mirant lo paisatje? (Aquest busca la perduda.)
COND. Falta un. Quí es que no me l' ha donat?
PONA Lo senyó Broll. Aquell del racó! Avísil.
COND. Senyó! Senyó! (*Cridantlo y tocantlo.*)
BROLL (*Despertantse.*) Encara no 'm deixarán dormí! Qué hi ha? No veu que no s' hi cab?
COND. Fará 'l favor del bitllet?
BROLL Per aixó despertan als passatjers? Ara que 'ls ulls se 'm aclucavan... (*Dona 'l bitllet.*)
COND. (*Tornantli 'l bitllet taladrat.*) Dispensi! Estiguin bons!
TOTS Passiho bè! (*Lo Conductor se 'n vá.*)

ESCENA III

Dits, menos lo CONDUCTOR

NARCÍS Qué 'n cantém un altra?
BROLL Deixis de canturias, que després li fará mal la gorja. Acaba de cantá y vol tornarhi?
NARCÍS Qué vol dormí ara, si ja arribém á l' estació d' Olesa?
BROLL Aprofitaré l' estona que pugui.
MARTÍ Ja dormirá á la nit, home.
PONA Si Dèu ho vol. (*La máquina fá senyal.*)
BON. Jo bè penso dormí. Oy, Cándida?
CÁND. Per mí, dormirás tant com vulguis.
NARCÍS Vol di que no 'l despertará?
CAND. Ay, no, senyó! Tal com li dich. Que dormi en nom de Dèu; no m' agrada molestá á ningú. May l' he despertat.
MARTÍ Molestá! Devegadas despertá no es molestá.
CÁND. No deixá dormí á qui tè son, bè deu sè molestarlo. No es del meu parer, senyora?

PONA Es vritat. (*Lo tren se para.*) Pero jo 'l desperto algun cop.
VEU Olesa! *Dos minutos.*
PASSAT. Que tinguin felís viatje! (*Saltant del wagò.*)
TOTS No cansarshi. Passeuho bè.

ESCENA IV

Dits, menos lo PASSATJER *y á poch* MIQUEL

COND. (*Mirant per la finestra.*) Fiqueus aquí. Veyeu?
MIQUEL (*Entrant.*) Dèu vos guart! (*S' assenta portant un gros cistell.*)
TOTS Dèu vos guart! (*Toca la campana y 'l tren marxa.*)
NARCÍS Qué tambè aneu á Montserrat?
MIQUEL Hi tinch la Roseta desde ahir.
NARCÍS La vostra dona?
MIQUEL Sí, sinyó; la de casa. Jo hi som guanyat.
NARCÍS Ab la dona heu fet ganga?
MIQUEL Ab l' assiento. He prés bitllet de tercera, 'ls cotxos eran plens y m' han fet ficá á segona· (*Vol ficá 'l cistell sota las camas de Broll.*)
BROLL (*Incomodantse.*) Qué dimontri farfalléu per aquí?
MIQUEL Perdoneu, sinyó. Vull ficá aquí sota aquest cistell d' ous. Aixempleu las camas, si us plau.
BROLL Incomodá per res! Lo que 'n fareu, una truita. No veyeu que no hi cab?
(*Pona parla baix á Martí.*)
MIQUEL Prou hi cab! Aixequeus una mica!
BROLL Are hi corro! Poseusel á la falda! (*Miquel ho fá.*)
PONA (*A Martí.*) (Pero que no m'has entés?)
MARTÍ (Qué vols que 'm tapi d' ulls?)
NARCÍS (*A Martí y Pona.*) Qué deyau alguna cosa?
MARTÍ Ca, res! Aquesta, que no sè que 's tè.
PONA No hem pas de passá res més á las foscas?
BON. Cap més túnel? No ho crech.
PONA Ho pregunto, perque no 'm fá cap gracia.
MARTÍ Manías tevas! Qué 't tenen de fè á las foscas? Qué se 't menjarán?
PONA No vull dí que se 'm menjin, pero no ho trobo prou conforme.
MIQUEL Jo l' altre dia hi vaig perdre la bossa.
BON. Passant lo túnel?
MIQUEL Sí; avans de passarlo, vaig contá que hi

duya nou pessetas; vaig ficarme la bossa á la faixa y quan vam arribá á la claró ja no li tenía.

NARCÍS Pot sè us la van fè corre!

MIQUEL Ca! Si á n' el cotxo no més hi anava jo y dos minyons que pujavan á Manresa á vendre romansos.

CÁND. Y la bossa no la vareu trobá pe 'l cotxe?

MIQUEL No; ja sè lo que va sé. Aquells minyons mateixos m' ho van fè veure. Jo anava dret, guaytant á la finestra; al passá la fosca, 'l carril debia doná un sotrach, perque un d' aquells dos minyons, pobre xicot! va caure demunt meu. Y ab aquell cop, es clá, la bossa debia fè un salt...

NARCÍS Sí; y 's va ficá á la butxaca d' aquell minyò.

MIQUEL No, no; y va caure per la finestra.

BON. Tan mateix vareu sè un xich tou.

MIQUEL No ho digueu aixó, perque seria agraviá á n' aquells dos minyons que, mireu si eran gent de be, que al veure que m' habia quedat sense cap diner, me varen pagá un got de vi al arribá á l' estació. (*Tots riuhen.*)

NARCÍS Sí que varen fè un bon sacrifici!

MIQUEL Sí, 's veya que eran bons minyons! (*Lo carril fa senyal.*)

NARCÍS Avans d' arribá á Monistrol hem de tornarhi.

MÚSICA

TOTS
Aném ab alegría,
aném á Montserrat,
etc.

(MUTACIÓ.)

QUADRO SEGON

Celda del monastir. (*Teló curt.*)

ESCENA PRIMERA

APOSSENTADOR 1er, APOSSENTADOR 2on

AP. 1er Aquí estarán bè; aquí. Al quarto de la dreta, un matrimoni; al quarto de l' esquerra, aquell altre matrimoni que m' ha dit en Martí, y aquí 'n Narcís y aquell senyò vell.

AP. 2on Son coneguts teus?

AP. 1er En Narcís m' es cosí germá; y un dels casats es un tal Martí, amich de tota la familia. En Narcís vá sè testimoni del seu casament. Ab l' altre matrimoni s' han fet coneguts pel viatje.

AP. 2on Ja 'ls serveixes bè! Que vinguin quan vulguin.

AP. 1er Qué ja está arreglat?

AP. 2on Hi ha 'ls llensols y tot.

AP. 1er Nets?

AP. 2on Nets, nets. Tú m' ho has recomenat.

AP. 1er Com de vegadas los doném que ja han servit... Donchs ara arregla 'l quarto d'aquest costat. (*Se 'n vá l' Apossentador 2on*)

ESCENA II

APOSSENTADOR 1er *y* NARCÍS

NARCÍS (*Entrant.*) Aquest es lo nostre palacio?

AP. Es de las celdas millors. A n' aquest cantó, un dels matrimonis; á n' aquest, un altre; y tú y aquell senyó aquí.

NARCÍS Es di, 'ls solters, entre dos fochs? Ja patirém.

AP. (*Baixant la veu.*) Escolta, Narcís. Vols di que no es vella la senyora de 'n Martí?

NARCÍS Encara que ho sigui. Gallina vella fa bon caldo, diu 'l ditxo.

AP. Si 'n Martí s' ha casat per fe caldo de la dona, ja es un altra cosa, perque al menos tè vint anys més que ell.

NARCÍS Vaya! Y per cada any de més que tè, li ha portat un parell de mil durets.

AP. No parlis més! Axís sí que fa bon caldo. Si me 'n sabs alguna ab aquestas condicions...

NARCÍS T' hi casarías.

AP. Qui no 's casa ab quaranta mil naps?

NARCÍS Ey, tú, 'ls llits bè son de recibo?

AP. Dormhi bèn tranquil. D' aquets, te 'n responch.

NARCÍS Sí, perque no m' agrada dormí ab companyía. Alguna pussa... com aquell; pero lo demés...

AP. Son nets com una patena. Sempre que vè algun canonje ó algun rector recomenat, li

doném aquesta celda. D' aquesta manera tè un departament per ell, y un altre per la majordona (que acostuman á vení ab ella), y un altre per si porta un amich ó conegut seu.

NARCÍS Trobo que están massa grans. Ell, la majordona y un amich ocupan tres departaments?

AP. Es clá; son tres, un per cada un d' ells.

NARCÍS Crech que podrían estalviarsen un. Si jo siguès lo canonje ó 'l rector y vinguès ab la majordona y un amich, ab dos departaments en tindría prou.

AP. Com?... Ah! ja t' entench. Vols di que dormirías ab l' amich.

NARCÍS Angela! Qué ets viu! (*Surt Martí de la dreta.*)

AP. Aquí tenim á ne 'n Martí.

ESCENA III

Dits, MARTÍ

MARTÍ Ja está bè, ja, aquesta celda.

AP. No n' hi ha pas de millors. Y bonas vistas.

MARTÍ Tots plegats hem de dormí á n' aquí?

AP. Y ara, boig! Tú ab la teva dona, á n' aquell departament; en Narcís y aquell senyò vell, aquí; y l' altra matrimoni á ne 'l departament de l' altra banda.

NARCÍS De modo, que 'l senyò Broll y jo, formarém la línea divisoria dels dos matrimonis; dormirém aquí.

MARTÍ Ca, ca! Aixó está mal combinat.

AP. Ja 's pot arreglá d' un' altra manera. Aquell matrimoni allí; tú ab la teva dona al altra banda, y aquí...

NARCÍS La línea divisoria.

MARTÍ Me sembla que aniria milló que 'ls dos matrimonis estessem de costat, y lo que tú 'n dius línea divisoria, en un cantò ó altre. Aixís, si una de las nuvias necessita alguna cosa, pot demanarho á l' altra.

NARCÍS Y si algun dels nuvis... Bè, ja t' entench. Aquí, com feyas á ne 'l wagò, pots contemplá 'l paisatje.

AP. Aixó ja us ho combinareu vosaltres matei-

xos. Vols vení á acabá de triá la roba?

NARCÍS Aném. (*Se 'n van Apossentador y Narcís.*)

MARTÍ Aquí fora trobarás á la colla. Dígalshi que entrin (que ja es estrany que la Pona no ho hagi fet.)

ESCENA IV

MARTÍ

MÚSICA

Tinch la dona gelosa
y está de centinella
perque jo may me fiqui
en forat ni en finestra.
Pero las mevas camas,
son millors que las sevas
y si vol atraparme,
ja n' hi dono de feyna.

—

No puch da dos passos
que no vinga ab mí;
encara no 'm giro,
ja la tinch allí.
«Vina, vina», 'm crida
si vol aná al lloch;
si camino massa
crida: «á poch á poch».

—

Mira, inspecciona
pregunta, 'm segueix
y fins me pessiga,
quan li sembla bè.
Jo á tot me resigno
com un beneytò,
perque 'ls pistrinchs d' ella
me fan molt de goig.

ESCENA V

MARTÍ, PONA

MARTÍ Fem muxoni, que ella s' acosta.

PONA Qué estás sol, rata meva?

MARTÍ Qué tens por que 'm perdi... (gat meu)?

PONA Aquestas son las habitacions?

MARTÍ Aquestas. Veus? Los dos matrimonis estarém junts.

PONA Ah! no m' hi avinch. Junts!

MARTÍ Los aposentadors ho han disposat aixís.

PONA Qué estessem barrejats?

MARTÍ Vull dí de costat. Ves si estariam barrejats! Això ja cau del seu pes, dona.
PONA Ni de costat. Hem d' está separats.
MARTÍ Ja ho estarém. Ells á n' aquest quarto y nosaltres á n' aquell, pero en los dos quartos seguits. No ho entens?
PONA Axís, be. Y encare estém massa aprop.
MARTÍ Qué vols que 'ls solters dormissen en l' habitació del mitj? S' enterarian de tot lo que parlariam uns y altres.
PONA Vaya uns secrets! A lo menos lo que 'ns dihém tu y jo, pot sentirho una criatura.
MARTÍ Are mateix m' acabas de dí rata.
PONA Y qu' es cap mal?
MARTÍ May está be que la gent se 'n enteri. Estarém millò de costat. Desprès que 'l senyò Bonifaci es vell y sembla molt reposat.
PONA Pero la seva senyora es jove y no sembla tan reposada.
MARTÍ No sè perqué ho dius!
PONA Ja la defensas?... Malament!
MARTÍ No defenso á ningú; tu dius lo teu parer y jo contesto.
PONA Com que tot lo camí t' has estat mirántela! No m' ho neguis!
MARTÍ Si la tenia al devant! Cóm volias que no me la mirés? Qué 'm tenia de ficá 'ls ulls á la butxaca?
PONA Es que ella també 't mirava á tu, y això que estava al costat del seu marit.
MARTÍ Això 't probará l' ignoscencia d' ella.
PONA Veus com la defensas?
MARTÍ Semblas la tia manías! Aviat ni podrè parlá!
PONA No diguis, que de parlá no te 'n privo pas.

ESCENA VI

Dits, BROLL

BROLL Quín es lo meu quarto?
MARTÍ Aquell. Qué vol aná á dormí?
BROLL A tirarme demunt del llit. En Bonifaci tambè volia ferho, pero ella s' estima més aná d' un cantó al altre.
PONA Volguentho ell!...
MARTÍ Com que no fá cap mal.
PONA (Aixís, torna per ella!)
BROLL Jo sò molt *clarito* en las mevas cosas. La

Cándida será tan bona noya com vulgui, pero jo de 'n Bonifaci no m' hi hauria casat.

PONA (*Ab interés.*) Qué pot sè te que dirne alguna cosa?

BROLL Ja li he dit que será molt bona, pero per ell es massa jove.

PONA No 's cregui, que tambè ho penso. Las joves tenen lo cap plé de pardalets.

MARTÍ Això es un pensá de vosté. (*A Broll.*)

BROLL Dich lo que sento; ella es massa jove per ell, com vosté tambè es massa jove per la senyora.

MARTÍ (Ay, de quina te 'n vas!)

PONA Qué vol dí! Quánts anys me fá?

BROLL No 'n sè fè d' anys!

PONA Donchs, quánts se pensa que 'n tinch?

BROLL Vosté?... Cinquanta.

PONA No senyò.

BROLL Qué m' he quedat curt?

PONA No 'n tinch mes que quaranta nou y mitj.

BROLL Sense la faixa?

PONA Sense la faixa. Encare 'm tractaria de vella!

BROLL No senyora. Es de bona edat... per un marit de seixanta.

PONA No 'm creya que vosté fos senyò de bromas!

BROLL Fins are no crech haberne gastada cap. Ja li he dit que sò *clarito*.

PONA Qué no hi dius res, tu?

MARTÍ No veus que si obro la boca, després dirás que 'l defenso?

BROLL Qué vol que hi digui ell, santa cristiana? Que vosté encare es massa criatura?

PONA Qué sab vosté! que sab vosté!

BROLL Qué no 's veu? Pero déixinme aprofitar si puch fer una bacayna, perque diu qu' hem d' aná als Apóstols ab claró de lluna y aviat fosquejará.

MARTÍ Vagi, vagi; ja 'l cridarém si acás s' adorm.

BROLL No 'n passin cap ansia, perque si se 'n descuidan pot sè encare m' anirá millor.

MARTÍ Donchs l' ermita dels Apóstols ab claró de lluna...

BROLL Tant me fa 'ls Apóstols com tota la Cort celestial.

PONA Home, no digui disbarats!

BROLL Parlo per lo qu' hem de veure, que casi be ja ho dono per vist. Ah... ah... ah!... (*Badallant, anantsen.*)

ESCENA VII

MARTÍ, PONA, MIQUEL

MARTÍ Jo aniré á veure que fan aquells.
PONA També hi vinch. (Que ab aquella no me la fregissen!)
MARTÍ (No 'm deixará, no!)
MIQUEL (*Entrant.*) Dèu vos guart!
MARTÍ Per servirvos. Ah! Sou vos?
MIQUEL Qué hi ha un altre quarto allí?
PONA Si, hi ha un senyò que dorm; lo senyò Broll.
MIQUEL Tot sol?
PONA Tot sol; pero te de dormí un altre ab ell.
MIQUEL Un ó una?
PONA Un. Es un senyò solter.
MIQUEL Donchs no sè ahont la puch trobá.
MARTÍ Qu' heu perdut alguna cosa? Pot sè la bossa?
MIQUEL La dona. La bossa ja la duch ben guardada.
PONA, MARTÍ } La dona! (*Estranyats.*)
MIQUEL Es di, l' he perduda... la busco.
PONA Per axó, que á ne 'l carril heu dit que la teniau aquí. Y no li teniu?
MIQUEL Ahir va marxá d' Olesa ab la seva germana y 'l senyoret.
PONA Un senyoret?
MIQUEL Sí; un que la mare d' ella li era dida. Só 'l masové de can Blay. (*A Martí.*)
MARTÍ Com si 'm diguesseu Llucia!
MIQUEL No sabeu ahont es á can Blay d' Olesa?
MARTÍ Siga ahont siga. Digueu.
MIQUEL Donchs, sí; ahir va arribá 'l senyoret de Barcelona, l' hereu. Jo venia del hort.
MARTÍ Fins aquí no hi ha res d' estrany. Sempre hi debeu vení del hort.
MIQUEL Molt sovint. Venia del hort y 'm trobo á n' ell á casa que habia engrescat á la dona y á la cunyada perque pujessen á Montserrat ab ell. Jo, demananthо 'l senyoret... poseus al meu puesto.
MARTÍ Gracias, gracias! Ja estich bè en lo meu.
PONA Aixís, ja no s' haurá perdut.

MIQUEL Vam quedá que avuy jo vindria, que 'ns trobariam pel monastir, y desde que hem arribat que 'ls busco y no 'ls trobo.

PONA Qué es molt jove ella?

MIQUEL Si fa no fa, deu tení vintidos anys.

MARTÍ Y guapa?

MIQUEL Bè m' ho diuhen. Jo no m' hi sò ficsat gayre.

PONA Qué 'n tens de fè si es guapa ó lletja?

MARTÍ Dona, per si la trobavam. Bè hem de sapigué las senyas!

MIQUEL Se diu Roseta.

MARTÍ No deu pas portá 'l nom al front?

MIQUEL No; á ne 'l front hi porta uns cargolillos que s' arregla ab los cabells.

PONA Cargolillos? Y 'ls hi deixeu portá?

MIQUEL Que 'ls porti! 'L senyoret diu que li están tan bè. ¡Qué 'm fa á mí!

MARTÍ Ja us ajudarém á buscarla.

PONA Es di, si la veyém, ja li dirém que la busqueu.

MARTÍ Encara que 's tingui de fè algun pas. Jo, per fè un favor á n' aquest bon home, si sapiguès ahont podria trobarla...

PONA Això no. No hem pas vingut á Montserrat á buscá donas!

MARTÍ Bè, pero sense fè de més ni de menos...

MIQUEL Sí, perque comenso á está ab ansia. Encara que ab lo senyoret no crech que s' hagin perdut.

PONA Qui sab! qui sab! Hi ha camins tan enredats per aquesta montanya!...

MIQUEL Ca! Si ell coneix á Montserrat tan bè com á casa seva. Després, la germana d' ella vá ab ells, y encara que no més te tretze anys, ja la podeu deixá aná sola, que sab totas las tasqueras.

MARTÍ També las deu sapigué ella.

MIQUEL La Roseta?... Més que jo. Si avans pujavan molts dias d' Olesa al monastir á vendre ous, olivas, fruyta...

PONA Axís, no s' haurán perdut...

MARTÍ No; més fácil es que s' hagin trobat.

MIQUEL Com voleu di? Que s' hagin trobat?

MARTÍ Sí; que s' hagin trobat en algun punt que ells sápigan y vos no sapigueu.

MIQUEL No puch atiná ahont. Ells bè deuhen habé dormit? Es de suposá que sí.

PONA Ja heu seguit totas las celdas?
MIQUEL Totas, menos las de Sant Joseph.
MARTÍ Sant Joseph, patró dels casats. Pot sè la trobareu allí.

ESCENA VIII

Dits, NARCÍS

NARCÍS (*Entrant depressa.*) Au! Aném que diu que hi vá tanta colla de gent cap als Apóstols.
MARTÍ Vaja, donchs. Si tú 't vols quedá... (*A Pona.*)
PONA No, noy, no 'm quedo. (*A Miquel.*) Pot sè la trobareu als Apóstols.
NARCÍS Qué busqueu alguna cosa?
MIQUEL La dona.
NARCÍS Això sí que no es buscá una agulla en un pallè. Ja us heu mirat bè totas las butxacas? (*Rihent.*)
MIQUEL Vos sempre esteu per gatzara.
NARCÍS Qué mès gatzara que habè perdut la dona! Com los diners que váreu perdre en lo carril entre mitj d' aquells dos bons minyons.
MIQUEL Ab vos no s' hi pot parlá en serio.
NARCÍS Vaja, donchs, busqueu la perduda.
MIQUEL Ja serè als Apóstols avans que vosaltres. (*Se 'n vá.*)
MARTÍ (*A Narcís.*) S' ha de fè un crit al senyò Broll.
PONA Sí, que pot sè dorm.
NARCÍS (*Cridant.*) Dormilega! Senyò Broll!
BROLL (*De dintre.*) Qué passa?
MARTÍ Que marxém cap als Apóstols.
BROLL (*De dintre.*) Ja 'm calso.
MARTÍ Y 'ls demès?
NARCÍS Ja 'ns esperan á la plassa. (*Cridant.*) Ja 'ns trobará aquí fora, senyò Broll.
BROLL (*De dintre.*) Ja surto.

(MUTACIÓ)

QUADRO TERCER

L' ermita dels Apóstols. L' escena figura la plasseta de devant de l' ermita. Illuminació de lluna.

(*Al alsarse 'l telò, van sortint l' Arcalde, 'l Secretari y Regidors.*)

ESCENA PRIMERA

ARCALDE, SECRETARI, REGIDORS

MÚSICA

ARC. Com l' Ajuntament del Bruch
aquí está reunit en pés,
aquí podém celebrá
sessiò del Ajuntament.

REGIDORS Es bona proposiciò,

ARC. Queda oberta la sessiò.

UN REGIDÓ Demano la paraula.

ALTRES R. Y jo.

ALTRES R. Y jo.

ALTRES R. Y jo tambè.

ARC. No parleu tots á l' hora,
sino no 'ns entendrém.

UN REGIDÓ Jo vull un destino
per un parent meu.

REGIDORS Y jo 'n vull un altre
per un meu parent,
que si no s' emplea,
no sab fè res més.

ARC. Si aquí del poble
hi haguès algú,
nos posaría
com un drap brut;
que ja 's murmura
que al sè elegits
tots tiran l' aygua
al seu molí.

REGIDORS Tota vegada
que 'ns ha votat,
ell que no 's dongui
tants mals de cap.
Si perdém horas
per gobernà 'l,
bé habém de treure
nostre jornal.

ARC. Com Arcalde us aconsello
que sigueu un poch prudents;
feu cada un vostre negoci
no donant que di á la gent.
Jo farè lo que us convinga;
proposeume 'ls empleats
y al moment jo us els coloco
si per cada un cobro un tant.

REGIDORS Votém la proposiciò.

UNS — Sí.
ALTRES — Sí.
ALTRES — Sí.
ARC. — Ja está aprobada,
donchs s' aixeca la sessiò.
TOTS — Com aquesta d' ara
y de molt mes crespas
tots los municipis
ne fan á dotzenas.
Vetllant interessos
dels seus electors,
procuran pels propis
tots los regidors.
Negocis bons
y rodons.

RECITAT

ARC. Eh, que convida á fé broma aquest clá de lluna?

UN R. Lo que hem acordat es broma?... Donchs, per qué som autoritat?

SEC. Jo, com á Secretari no n' he pas prés acta.

UN R. Francament, jo 'm creya que anava de serio.

ARC. Tonto! Tot lo que hem acordat se fá y no 's diu.

UN R. Axís, m' hi confronto.

ARC. Y no se 'n parli mès, que s' acosta algú.

SEC. Y del monastir se veu que 'n vè una colla.

ARC. Si ab aquesta claró 's vá millor que de día. (*Surt Miquel.*)

ESCENA II

Dits, MIQUEL

MIQUEL Dèu vos guart! (*Mirant per tot.*)

REG. Dèu vos guart!

MIQUEL Qué hauríau vist á la dona?

ARC. Quina dona?

MIQUEL La meva.

ARC. Pero quí es la vostra dona?

MIQUEL La Roseta.

ARC. Entesos.

SEC. No sou 'l masovè de can Blay? En Miquel?

MIQUEL Bè m' ho penso.

SEC. Y heu perdut la dona?

MIQUEL L' he perduda! l' he perduda!... No la trobo.

ARC. Mireus; aquí hi ha tot l' Ajuntament del

Bruch, pero no ha vingut lo nunci, sino la fariam cridá.

SEC. Heu perdut la dona y esteu tan tranquil?

ARC. Tants n' hi ha que la voldrían perdre! Pot sè vos sou un d' ells.

MIQUEL Dèu me 'n reguart! Estich tranquil perque no vá sola.

SEC. Axís, no digueu que s' ha perdut.

MIQUEL Vá ab una seva germana y 'l senyoret.

ARC. Y 'l senyoret?... No 'n passeu ansia; no s' ha perdut.

MIQUEL Ay carat! Tothom me fá la mateixa sortida.

ARC. Mireu: l' Ajuntament del Bruch ha vingut á fe una arrossada á Montserrat, en celebraciò de l' última elecciò de diputat. Aquesta mateixa nit ens entorném á la poblaciò y allí jo, com arcalde, faré passá l' ordre als guarda-termes perque si us troban la dona us l' acompanyin á casa.

MIQUEL Se diu Roseta y porta uns cargolillos al front.

ARC. Secretari, pren nota. (*Lo Secretari se treu llapis y paper y escriu lo que diu l' Arcalde.*) Una que 's diu Roseta y es dona d' un que porta cargolillos al front.

MIQUEL Es ella que 'ls porta.

ARC. Ella?... Bueno, ja m' entent lo secretari. No te cap més senyal?

MIQUEL Ara com ara, que jo sápiga, no.

ARC. No diheu que va ab un senyoret?

MIQUEL Un seu germá de llet.

ARC. Secretari, apunta: l' acompanya un germá de llet.

MIQUEL Y una germana.

ARC. Y una germana. També de llet?

MIQUEL No: germana propia de la Roseta.

ARC. Ves apuntant. No tingueu cuidado, que 's passarán las ordres al arribá al Bruch, y si van perduts, lo mateix guarda-termes los acompanyará á can Blay d' Olesa.

MIQUEL Tantas mercés. Si may perdesseu la vostra dona, disposeu.

ARC. Gracias, no crech que 'm passi.

MIQUEL Ja veureu, tots nos hi podém trobá.

SEC. (Sobre tot, si la dona es perdedissa.)

ESCENA III

Dits, CÁNDIDA, PONA, MARTÍ, BONIFACI, BROLL, NARCÍS

(*Surten aquestos sis fent la serp. Va al devant Narcís y 'l segueixen Bonifaci, Cándida, Pona, Martí y Broll.*)

NARCÍS Bona nit tothom!

TOTS Bona nit! Bona nit!

NARCÍS Que ningú 's desenganxi. Si vostés s' hi volen agafá, tambè poden. (*Camina y van serpentejant.*) Ala, ala, ala! Au, mestre, (*á Miquel*) agafeus á la cua de la serp.

MIQUEL No estich per cúas.

MARTÍ Pobre home, si ha perdut la dona!

CÁND. Ay, Deu l' hagi perdonada! Pobre home!

BROLL Us acompanyo á ne 'l sentiment.

MIQUEL (*Desconsolantse.*) Ay, Verge pura, que s'ha mort? Quina malestrugansa!

BON. Be, bon home, per aixó no hi ha que desconsolarse. Aquestas costas s' han de pendre ab resignaciò. (*La serp se desfá.*)

MIQUEL Digueume ahont l' heu vista morta.

CÁND. No l' hem vista al lloch. No diuhen que heu perdut la dona? Aixó vol di que heu quedat viudo.

MARTÍ Es un mal entés. Ha perdut la dona y la busca; pero l' ha perduda viva.

SEC. Y tan viva!

BROLL Aixó son figas d' un altre paner. No us acompanyo á ne 'l sentiment.

MIQUEL Quin mal rato m' heu donat!

NARCÍS Que continuhi la serp y deixeus de donas. (*Tornan á agafarse.*)

ARC. Tambè 'ns agrada la broma. (*Als regidors*) Agafemshi. (*Martí, va per agafarse ab Cándida.*)

PONA (*Trayent á Martí de Cándida.*) Tu, agáfat ab mí.

MARTÍ (*Agafantse ab Pona.*) Que te més! (Jo sí que no la perdré.)

NARCÍS Ala, ala! (*Tots s' han agafat menos Miquel y serpentejan.*)

TOTS. Ala, ala! Bravo, bravo! (*S' embolican y 's desfá.*)

NARCÍS (*A Miquel*) Y per qué no us hi agafavau vos?
MIQUEL Si estich ab aquesta ansia!
MARTÍ Una dona no es pas un paper de fumá; ja la trobareu.
ARC. Y després, que no vá sola.
NARCÍS Y donchs, home, no tingueu por. A Montserrat s' hi vè per fè broma.
MIQUEL No estich pas per ferne.
NARCÍS Si jo siguès casat, us deixaría la meva.
MARTÍ Voleu la meva? (*Broll seu á una pedra grossa que hi ha prop de Miquel.*)
PONA Tú, disposa de cosas tevas. Ahont vá aquest! Pot sè sí que!...
MARTÍ Encara no 's podrá gastá una brometa!
PONA Aquestas no m' agradan.
ARC. (*A Pona.*) Deixeulos di á ne 'ls joves.
PONA Es que aixó de oferí la dona...
ARC. Bè; 'l vostre fill no ho ha dit ab cap mala intenciò. No es aixís? (*A Martí*).
PONA Com s' enten, lo meu fill?
ARC. Com veig que 'l tracteu ab tanta franquesa.
PONA Li tracto, perque es lo meu marit. (*Riuhen.*)
ARC. Dispenseu, que m' habia equivocat.
SEC. (Qui no s' equivocará!)
BON. (*Al Arcalde*). Sí; es lo marit d' ella.
ARC. Ab franquesa, jo 'm creya que la dona d' ell era aquesta filla vostra. (*Senyalant á Cándida.*)
BON. A poch, á poch, que aquesta es la meva muller. (*Molts riuhen.*)
SEC. Com que som pagesos, se 'ns volen rifá.
REG. Es clá, es clá.
NARCÍS Aquí no 's rifa á ningú. Fem broma, pero sense cap intenciò d' ofendre, y aixó de rifá seria una ofensa.
MIQUEL (*Que parla ab Broll.*) Qué m' hi dieu?
BROLL (*Seyent.*) Deixeume dormí y si l' heu perduda blanca, busqueula negra.
NARCÍS Torném á fer la serp?
MARTÍ Prou serp. Més val que 'n cantem una.
PONA (Ja hi som!)
ARC. Tambè faig un per cantá.
MARTÍ (*A Cándida.*) Y vosté?
CAND. Qué hi dius, Bonifaci?
BON. Tu mateixa. Si 't ve bè.
MARTÍ (*Acostantse á Cándida.*) No li tè de vení?
PONA (*A Martí, posantsel al costat.*) (No sè que 't costa estarte aquí!)

MARTÍ (Vaja, aquí!) (*A Cándida.*) Comensi, comensi vosté.

CÁND. Comensá jo!

PONA (*Escarnintla.*) (Comensá jo!)

MARTÍ Vosté, vosté.

PONA (De ganas se 'n mor! Quins paperots!)

ALGUNS Vaja, sí, comensi, comensi.

BON. Donchs comensa; no 't fassis pregá.

PONA (Bonifaci!... Ja 'l van bèn batejá!)

CÁND. Pero no tinch de sè sola.

MARTÍ Ja l' acompanyarè. (*Anant á acostarshi.*)

PONA (*Detenintlo.*) (Si acás, desde aquí.)

ARC. No serém pochs que l' acompanyarém! Casi tots nosaltres hem sigut del «Iris de la Fraternidad», que era un coro que cantava mes just que un tap de gasseosa.

MIQUEL En mi no hi conteu, que no he sigut de cap «Inri».

CÁND. Axís, n' improvisarém una y á veure qué 'n sortirá. (*Senyalant un cantò y altre.*) Aquí 'ls tenors y aquí 'ls baixos.

BON. Jo sò segon.

PONA (Ja ho pots bèn di!)

NARCÍS Y vosté, senyò Broll? Qué es?

MARTÍ Si deu dormí!

NARCÍS (*Cridant.*) Senyò Broll!

BROLL (*Aixecantse esberat.*) Qué hi ha?

MARTÍ Qué es?

BROLL Mantegayre.

NARCÍS Si es baix ó alt?

BROLL Qué no ho veuhen? De bona mida.

BON. Vólen di que ets per cantá.

BROLL Ah! res. No canto sino quan jugo al *tutti*.

CÁND. (*Disposant lo coro.*) Ja estém arreglats.

PONA (Quin *despecu* 'l d' aquesta!)

CÁND. Atenciò! Vá de vals?

CORO Sí, sí, de vals.

MARTÍ Vinga 'l vals. (*Vá á acostarse á Cándida.*)

PONA (Per cantá no t' has pas de moure!)

NARCÍS També 'l ballarém, eh?

MARTÍ Está clá.

PONA Está fosch. Sense ballá.

NARCÍS Y per qué no?

PONA Perque tampoch hi ha prous *parecas*.

MARTÍ Será un vals de *palo seco*.

ARC. Bè; algun vol.

PONA No tenim alas per volá.

CÁND. Ballant ó sense ballá.

BON. Per mí, encara que jo no ballo...

PONA Per sò mateix. No n' hi ha cap necessitat.

NARCÍS Donchs no poguent ballá, á lo menos rodém y entremhi de sardana.

PONA Això sí. Ja m' agrada més.

CÁND. Com vulguin. Sardana?

MARTÍ (*Agafant la má de Cándida.*) Vinga sardana. Pero per això no la fem franca del vals. Un' altra estona 'l trobarém.

PONA Jo aquí. (*S' agafa de l' altra má de Martí. Ballan la sardana.*)

MÚSICA

I

CORO

En amigable cadena
que 'ls cors nos agermana,
de plaer l' ánima plena,
ballant junts la sardana
aném dant giravols.
La sardana es de la terra
la dansa més ben trobada.
Voltém á dreta y esquerra
sens desfè la lligada
al refilá 'l fluviol.

II

Del ayre fentse joguinas
aparellats voltejan.
mocadors y barretinas
y saltan y 's barrejan
de la sardana al só.
Ab notas tan falagueras
aquesta dansa 's balla,
que hi posan caras rialleras
tant vells com jovenalla
al sentí 'ls grats acorts.

(*Mentres van rodant.*)

CAU LO TELÓ

ACTE SEGON

QUADRO PRIMER

Sala d' espera del restaurant. (*Teló curt.*)

ESCENA PRIMERA

MOSSO 1er, MOSSO 2on

(*Al aixecarse 'l telò, se sent gatzara interior, á la dreta.*)

Mos. 2on Qué has entés lo que son aquestos joves? (*Senyalant al quarto del burgit.*)

Mos. 1er No t' has atipat de sentirho di á n' ells mateixos?... Son escursionistas. A cada cullerada ho deyan.

Mos. 2on Ja 'ls hi he sentit di; pero, qué vènen á sè? Qué escursan alguna cosa?

Mos. 1er Son uns que s' imposan l' obligaciò de passejá. Escursan lo temps, que es més fácil d' escursá que d' allargá.

Mos. 2on Bona feyna! Y 't sembla si aixó dona perque poguém esperá alguna cosa del «bon profit»? (*Senyala 'ls dinès ab los dits.*)

Mos. 1er Tot seguit ho sabrém. He donat lo compte al qui porta la batuta, que es lo seu president, y m' ha dit que ara al sortí 'm pagaria. Ara, 'l passejá, no sè si es gran negoci.

Mos. 2on A veure. Encara que en aquest Montserrat no hi ha que confiarhi gayre ab las anguilas.

Mos. 1er Es natural que las anguilas escassejin. No veus que en aquesta montanya hi ha tan poca aygua?

Mos. 2on No es aquesta la mare dels ous. Es que tothom que vè aquí, porta 'ls comptes justos y ab los mossos del restaurant no hi fá cap partida de pressupost.

Mos. 1er Sí; y á no ser pels estrangers que vènen de tant en tant; que passarian alts los momiums! Los del país, en aquest punt son molt poch proteccionistas.

Mos. 2on Y segons quins estrangers; perque ja n' hi comensa á habé molts que s' espanyolisan. Los vicis, aviat s' aprénen.

Mos. 1er Per desgracia. Pero encara 'n quèdan alguns d' estrangers purs. Aquestos escursionistas son catalans; son de casa.

Mos, 2on Per aixó mateix; massa franquesa, que es lo que á nosaltres no 'ns convè.

Mos. 1er Muxoni, que ja súrten.

ESCENA II

Dits, PRESIDENT *y* ESCURSIONISTAS

Pres. (*Al Mosso 1er*) Tè, noy.) (*Donantli separadament dugas cantitats.*) Aixó es lo compte y aixó per vosaltres.

Mos. 1er Gracias. (*Apart al Mosso 2on*) (Quatre llaunas.)

Mos. 2on (Dèu n' hi dò!)

Pres. (*Al Mosso 1er que repassa 'l compte.*) Aquí bè deurém pogué repetí 'l brindis á ne 'l ví de casa, per despedirnos del restaurant? No 'ns en hem pas d' aná á la francesa! No es axís? (*Als escursionistas.*)

Escurs. Sí, sí.

Mos. 1er No més ho sentirán los cuyners, que ja hi están avesats á ne 'l soroll. (*Se 'n van los Mossos.*)

ESCENA III

PRESIDENT *y* ESCURSIONISTAS

MÚSICA

I

Pres.

Lo ví de la terra
es lo més triat;
del que 'ns vè de fóra,
no hi ha que fiá.

L' estranger que 'ns portan
es desconegut;
ab lo que es de casa
nos tractém de tú.

ESCURS. Bebém, bebém
lo ví de casa nostra;
bebém, bebém
lo ví que coneixém.

II

PRES. Tenim per triarne
d' aixut y de dols,
de taula y per postres,
de sech y pastòs.
De totas las menas
tenim per variá,
desde 'l dols de Sitjes
al sech del Priorat.

ESCURS. Bebém, bebém
lo ví de casa nostra;
bebém, bebém (*Entra 'l fotógrafo.*)
lo ví que coneixém. (*Se 'n van tots, cantant.*)

ESCENA IV

FOTÓGRAFO *y* MOSSO 1er

FOT. (*Cridant.*) Noy. Mosso.

MOS. (*Sortint.*) Qué se li ofereix, senyò retratista?

FOT. Mentres que aquesta colla d' escursionistas se 'n vá á la plassa perque 'ls fotografihi, pórtam á n' aquell quarto ahont tinch la máquina, alguna cosa per treure 'l ventrell de pena.

MOS. Qué vol?

FOT. Una mica de refrigeri per esperá l' hora de diná. Qué teniu?

MOS. Demani 'l que vulgui. Aquí hi ha de tot. Qué li vè de gust?

FOT. Pórtam un bifteck.

MOS. Tindrá que sè sense carn.

FOT. Qué dius? Un bifteck sense carn!

MOS. Com li dich.

FOT. Això fòra una missa sense altar!

MOS. Com que avuy es vigilia, 'ls monjos no 'ns permeten serví carn de cap manera.

FOT. Y si algú no 's troba bè?

MOS. No li vindrá d' un dia; que s' esperi demá á indisposarse. Avuy no hi ha més carta que de peix. Això no es culpa del restaurant, l' Iglesia ho mana.

Fot. Vaja, donchs, pórtam llagosta ab salsa verda. Si tinch de menjá peix, que s' ho valgui.

Mos. Llagosta? Aquets escursionistas se l' han acabada tota. Com que no sabiam que tingués de vení aquesta colla... La salsa verda sí que aviat estará.

Fot. Qué 'n farè de la salsa sense tall? Ja veurás, pórtamela ab salmon.

Mos. Salmon? Lo tren que arribará d' aquí mitj' hora pot sè 'n portará. Si vol esperarse? No li asseguro, pero dintre mitj' hora ho sabrém.

Fot. Qui sab ahont serè d'aquí mitj' hora! Mira; porta 'l que hi hagi y depressa.

Mos. (*Anántsen.*) Molt bè. Demani 'l que vulga.

Fot. Ja ho veig. Hi ha de tot, menos de lo que 's demana. Quin restaurant més poch restaurador!

ESCENA V

FOTÓGRAFO, BONIFACI *y* PONA

Bon. Dèu lo guart!

Fot. Bon dia tinguin!

Pona (Bó! Aquest aquí!)

Fot. Hem quedat ab los companys de vostés que 'ns trobarém pel camí de la Cova, y allí, en lo punt que 'm sembli millor, farém un grupo.

Bon. Ja m' ho han dit. M' está bè.

Fot. Triarè un bon siti, jo que conech tot això, y veurán quin grupo! Será variat. Los altres joves; y vostés vells... (*Moviment de Pona.*)

Pona Bè, donchs vagi, vagi á triá 'l siti y deixis de vells y joves. No s' entretingui.

Fot. Per axó no hi ha que portá pressa.

Pona Jo sí que 'n porto, perque vull parlá ab lo senyò, ara que 'm vaga.

Bon. (Quina 'n fòra que aquesta s' haguès enamorat de mí!)

Fot. Bueno, donchs, quedis parlant ab lo seu senyò. L' onzé no destorbar.

Pona No ho es lo meu senyò; es més jove 'l meu.

Bon. Com tambè es més jove que ella la meva senyora. Y bona cosa més.

FOT. Axís, quèdan en paus. Vaig á pendre un bossí, y hasta luego. (*Se 'n vá.*)

BON. Sí, senyò, hasta luego.

PONA Que ho passi bè.

ESCENA VI

BONIFACI *y* PONA

BON. Diu que tè de parlá ab mi?

PONA Y depressa; perque 'n Martí ja deu trobarme á faltá.

BON. Tant de vosté está, que no pot deixarla una estona! No 'l creya tan enamorat.

PONA Es jo que no 'l deixo. Ell, fá com aquell.

BON. Aixís, digui que es vosté que 'l troba á faltá á n' ell.

PONA Ara 'l deixo menos que may, perque... y d' aixó es de lo que vull parlarli, perque 'm sembla que á n' ell no li desagrada la senyora de vosté. M' entén?

BON. Qué no li desagrada? Es molt possible.

PONA (*Estranyada.*) Com s' ho pren!

BON. Qué 's pensa que m' hi vaig casá, perque no agradès á ningú? No m' agrada á mí?... També pot agradá als altres. No tindrè pas lo gust diferent de tothom!

PONA Ja li dich que es ben tranquil!

BON. Si vosté coneix, per cada un á qui ella agradi m' anirè posant pedras al fetje.

PONA Es di que vosté sufriria?... (*Persignantse.*) Oh!

BON. Qué ella agradi? No ho tinch de sufrí! Qué vol que hi fassi? Qué puch maná 'ls gustos dels demés?

PONA Li dich que 'm deixa parada!

BON. No entench perque! Qué puch fé miracles jo?

PONA Vagi, home, vagi! Tothom se vol lo seu.

BON. Aixó ja son figas d' un altre paner. Jo també m' ho vull lo meu; pero jo no puch privá que lo meu agradi á ne 'ls altres.

PONA Ay Jesús, María, Joseph! Es di que?... Verge pura!

BON. Deixis d' escarafalls, senyora Pona, y escóltim. Tant vosté com jo, está bè que devant de l' altra gent nos callém l' edat, pero per esforsos que fém no podém amagá que ja

som de vellut, que ja anem cap per avall. Buscá la joventut quan ja ha passat, es buscá la perduda.

PONA Aquest punt no 'l toquém.

BON. Sí, perque prou que ell nos toca á nosaltres. Convensut d' aixó, vaig casarme ab la Cándida confiant ab la seva honradesa, pero pensant sempre que ella, com á més jove, tindría gustos que á mí ja m' han passat á copia d' anys.

PONA Vosté sí que es de bon aconsolá!

BON. Qué 'm toca fè? Que 's balla y vol ballá?... Que balli. Que 's corre y vol corre?... Que corri. Perque jo no puch ballá ni corre, haig de privá que ella ho fassi? No, senyora; no so cap negrè.

PONA Jo no penso aixís. D' aquesta manera, vosté li dona ocasions de fè lo que no faria. Desprès dònan las culpas á qui no las tè.

BON. S' equivoca. Si jo li privava, pot sé buscaria ocasions que ara no busca. Créguim, senyora Pona, 'ns hem de fè 'l cárrech vosté y jo de que 'ls quartos se 'ns tòrnan plata. (*Senyalant los cabells.*)

PONA Es que jo no 'm tinch per vella.

BON. No 's tè, ara ho ha dit; no 's *tè* per vella, perque *cau* per vella. (*Mohiment de Pona.*) Sí, dona, 'l mateix que jo. Aquí ningú 'ns escolta y ja ho podém di sense fè cumpliments.

PONA Senyò Bonifaci, vosté y jo no 'ns entendrém pas.

BON. Si vosté no pensa com jo, com nos hem d' entendre? Ho veig difícil.

PONA Vosté no veu lo que jo veig.

BON. Per ara, encara may he necessitat ulleras, gracias á Dèu.

PONA Donchs jo estich en que tothom veu lo que veig jo, y que vosté no vol veure.

BON. No siguém gelosos, que no 'ns va bè á la cara. Ja 'ns ténen de habé passat certas cosas.

PONA Aquí vè 'l senyò Broll. M' hi jugo qualsevol cosa que es del meu parer. (*Surt Broll.*)

ESCENA VII

Dits, BROLL

BROLL Qué tinch temps encara d' aná á dormí un xiquet?

BON. Ca, home, si aném á marxá desseguida! Hem d'aná á la Cova, desprès á Sant Geroni.

BROLL Això es lo mohiment contínuo!

PONA Díguim, senyò Broll; qué li sembla del meu marit y de la senyora Cándida?

BROLL Ja vaig dirli ahí al arribá á la celda; que ell es massa jove per vosté, com la Cándida tambè ho es massa per aquest.

BON. Veu, senyora, com en Broll vè en mí?

PONA No m' ha entés. Qué li sembla que hi ha entre ells dos?

BROLL Li tinch de torná á repetí?... Que entre ells dos hi ha ménos diferencia que entre vosté y ell y aquest y ella.

BON. Conformes; enterament conformes.

PONA Pero no 'n sospita res de mal? No 'n sospita alguna conxorxa entre un y altre?

BROLL No més sospito que vosté no se 'n vol doná compte de que ells siguin més joves; y tant es que risqui com que rasqui. Es aixís.

BON. Exactament. Tothom li dirá le mateix. Qué no veu que lo demés es buscá tres peus al gat?

PONA Lo que veig es que sempre que pòden, van junts.

BROLL Qué tè d' estrany? Si vivim junts...

BON. Es clá; várem arribá junts, estém en la mateixa celda, menjém aquí al restaurant junts, per tot aném plegats...

BROLL Miris; ara ha arribat una colla d' Esparraguera ab un acordeon y están ballant junts devant de l' entrada al monastir. Jo, sino que m' hi dormia, encara hi fòra.

PONA Y 'n Martí, balla? (*Exasperada.*)

BROLL Ab la Cándida. Y donchs qué vol que balli ab desconegudas? Es tant com natural.

PONA Ay Senyò, Dèu, Pare perdonéume! (*Fuig corrents.*)

BON. } BROLL } (*Rihent al véurela fugir*). Ja, ja, ja! (*Se 'n van rihent.*)

(MUTACIÓ)

QUADRO SEGON

Camí de la Cova de la Verge. Al fondo 's veu la Cova

ESCENA PRIMERA

FOTÓGRAFO *y* MIQUEL

(*Al aixecarse 'l telò, á l' esquerra, en primer terme 'l Fotógrafo, que tè al seu costat la caixa y un tamburet de campanya, vá arreglant la máquina, fins que al acabar lo cant interior, surt Miquel.*)

MÚSICA

I

CÁND. MARTÍ (*Cansó interior.*)
BON. CORO
Montanyas regaladas
son las del Canigò,
mès las montserratinas
encara son millors,
que aquí hi ha la Patrona
dels catalans de cor.

(*Després de la primera estrofa, se senten veus de «Un altra.»*)

II

Las rocas son gegantas,
lo temple esplendoròs,
lo cel que aquí s' ovira,
s' ovira mès d' aprop,
que aquí hi ha la Patrona
dels catalans de cor.

(*Se senten aplaudiments.*)

RECITAT

FOT. (*Disposant la máquina.*) Bè n' haurán cantadas de cansons y mès cansons!

MIQUEL (*Sortint per la dreta.*) Qué m' hauriau vist passá la dona, mestre?

FOT. (*Mirántsel.*) Sino que fòs cego!

MIQUEL L' heu vist passá?

FOT. Vaya!

MIQUEL (Gracia á Dèu que sabrè ahont es!) Fá gayre que ha passat?

FOT. Aixó sí que no ho sè.

MIQUEL Que es estrany! No diheu que l' heu vista?

FOT. He vist passá totas las que han passat, pero n' han passadas tantas... De quina dona parleu?

MIQUEL De la meva; de la Roseta.

FOT. No la conech, pero si ha passat, l' he vista.

MIQUEL Es una que ans d' ahir vá pujá d' Olesa.

FOT. Donchs deu sè aquí dintre, (*Senyalant la caixa.*) perque ahir vaig fer tants grupos y retratos, que estich segú que á Montserrat no hi habia ningú que ara no sigui aquí. (*Miquel mira la caixa.*)

MIQUEL Ja us asseguro que la Roseta no hi cap pas aquí dins; de bon trós.
FOT. No hi tè de cabre! Ella y deu mil com ella.
MIQUEL (*Mirant la caixa.*) Tafoy, si que es estrany! Debeu volgué di que hi porteu 'ls noms apuntats.
FOT. Com s' entén, los noms! Tota la persona de cap á peus.
MIQUEL (*Mirántsel estranyat.*) (Menos que sigui un bruixot, Dèu me valga!)
FOT. Qué voleu que us hi fiqui tambè á vos?
MIQUEL Dèu me 'n reguart! Com m' hauriau de cargolá per ficarme aquí dins!
FOT. Ca, home! Que no sabeu qué son retratos?
MIQUEL Axió prou! La Roseta tè á casa 'l del senyoret, que sembla que parli.
FOT. Y no n' heu vist fè may?
MIQUEL Axió, no.
FOT. Donchs jo 'n faig; y lo que porto aquí son los retratos.
MIQUEL Ensenyéumels, que veurè si ella hi es.
FOT. No pot sè. Encara s' han de desarrollá.
MIQUEL No pas la Roseta. Si ho está més de desarrollada!... Tè cada garrot de bras!...
FOT. Donchs per mí no ho está prou.
MIQUEL Caratsus, que vianda debeu necessitá! Qué es axiò? Una gabia paradora? (*Mira la máquina.*)
FOT. Sí; la paro per un vol d' aucells que aviat vindrá. Qué no heu sentit com cantavan?
MIQUEL No mès m' ha semblat que sentia cantá á n' aquella colla de sinyòs barcelonins.
FOT. Aquells son los que han de vení, que, esperant que 'ls cridi, mentres jo paro la gabia, que dieu vos, ells se diverteixen cridant pels ecos.
MIQUEL Com heu dit? Los bécos?
FOT. Axió d' aquí, que feu un crit y us repeteix. Escolteu. Ep! (*Crida, posantse las mans á la boca y l' eco repeteix.*)
MIQUEL Per allí baix hi ha algú que us escarneix.
FOT. Axió no sabiau? Com us diheu?
MIQUEL Miquel.
FOT. (*Cridant.*) Miquel! (*L' eco repeteix.*)
MIQUEL Qui deu sè que crida per allá á n' avall?
FOT. Ja us ho he dit; es l' eco.
MIQUEL Ah, ja! Algun conegut vostre que es beco. Qué teniu fret? (*Veyent que 'l Fotógrafo se posa 'l drap negre per mirá.*)
FOT. Eh, que es estrany en aquest temps?

MIQUEL Y tant! Jo, si gosès, me treuria la camisa y vos us abrigueu. (Deu está delicat de la caixa!)

FOT. (*Acostantse á la dreta.*) Quan vulguin, tot está á punt. (*Surten, primè Narcís y segueixen los demès.*)

ESCENA II

Dits, NARCÍS, BONIFACI, MARTÍ, BROLL CÁNDIDA *y* PONA

NARCÍS Tambè sou aquí, Miquel?

MIQUEL Encara no l' he trobada.

FOT. Busca la dona, segòns m' ha dit.

NARCÍS Sí; busca la perduda.

BON. (*Al Fotógrafo.*) Com ens posém?

FOT. Aném á arreglá 'l grupo?

NARCÍS Alto! Avans, lo que déyam al sortir del monastir. La senyora Cándida ha de obsequiarnos ab lo vals que 'ns volia cantar ahir á l' ermita dels Apóstols.

PONA Hey! Si d' acás... (*Narcís l' interromp.*)

NARCÍS Ja sè lo que vol di. Sí, senyora, sense ballá. Ara tè rahò; que no convè cansarnos.

MARTÍ Vinga 'l vals. Ja que 'ns vá posá la mel á la boca...

PONA Llaminè!

CÁND. Bonifaci? (*Com demanantli permís.*)

BON. Canta, canta.

MÚSICA

CÁNDIDA

S' endú 'l vals la palma
dels balls forasters;
n' es la nata y flor.
Ja s' agafi en calma
ó ja en vols llaugers,
es lo mès airòs.
—Escolta 'ls dolsos preludis
que la copla fa del vals.
Corremhi, aymador, corremhi,
que no se 'n perdi un compás.—
Dansa tan galana,
als cors encomana
deliciosa tendror;
sòn tó d' alegria
los dols esbarria
y 'l pit ompla de goig.
Giravolta la parella
d' un cantò al altre cantò,
tot dientse á cau d' orella
los secrets del seu amor.
Ab suau somrís que enamora,
y 'ls ullets ab brill de foch,
escolta la balladora
al seu galan ballador.
Y entre pregunta y contesta
los passa 'l temps tan cuitòs,

que 'ls sorprén sentí l' orquesta
que senyala 'ls darrers vols.

—

Com l' aura que remoreja
bressolant arbres y flors,
lo compás del vals maneja
ymadoras y aymadors.
Y al ball de més galanura,
á las delicias del vals,
aparèllan sa ventura
las aymadas y 'ls aymants.

(*Al acabar de cantar Cándida, tots los demés aplaudeixen.*)

RECITAT

MARTÍ Bè, bè! D' aixó se 'n diu cantá! Oy Pona?

PONA No m' hi entench.

MIQUEL Carám, si 'l senyoret la sentia!

BON. No; ja n' hi ha prou ab que senti á la vostra Roseta.

MIQUEL Ella no 'n sab pas.

CÁND. Qué tè veu?

MIQUEL Per parlá, parla com una cotorra.

CÁND. Donchs que aprengui de cant. No es aixís, senyò Broll?

BROLL Per mí, no; bè prou que 'm vè la son sense que 'm tinguin de cantá res.

PONA Tambè trobo que aixó de cantá, no...

MARTÍ Qué hi entèns, dona!

FOT. Que no 'ns passi l' hora. Fem lo grupo?

ALGUNS Sí, sí.

FOT. (*Posa á Cándida al centro.*) Vosté aquí. (*Senyala al costat d' ella á Martí.*) Vosté aquí al costat.

PONA Jo aquí? (*Anantse á posá al costat de Martí.*)

FOT. Vosté no encara; no m' agrada.

PONA Qué no li agrado? No tinch pas d' agradá á vosté!

FOT. Vull di que vosté aquí no m' hi agrada.

PONA Donchs Martí, vina.

MARTÍ Deixa fè á ne 'l senyò. Qué hi entenèm nosaltres!

BON. (Ja surt la gelosía.) (*Mirant á Pona.*) (Dèu la fassi bona!)

PONA (*Posantse al darrera de Martí.*) Qué vol que 'm posi aquí? Sí; aquí estarè bè.

FOT. Permétim, senyora; ja ho arreglaré jo. Miris: vosté aquí al devant. (*Li dona 'l tamburet y Pona 's posa al devant de Martí, girada, per mirarlo.*) Pero tè de mirá á la máquina, no pas cap allí.

PONA Déixim mirá allá ahont vulgui.

FOT. Aixís no se li veurá la cara, senyora!

BON. Ni la joventut.

PONA No hi fa res; no tinch pas d' agradá á ningú. Ja estich bè, ja.

FOT. Vosté mateixa. Vosté (*A Broll.*) aquí, assentat. (*En una pedra.*) (*A Miquel.*) Poseushi vos tambè. (*Al costat de Broll.*)

MIQUEL Jo tambè? Qué hi farè?

NARCÍS Ah, sí, Miquel! Poseushi d' esquena.

MIQUEL Axís? (*Posantse dret, d' esquena, al costat de Broll.*) Tafoy!

NARCÍS Aixís es com fareu goig. De cara, es massa vist.

FOT. Vosté aquí. (*Posant á Bonifaci al costat de Martí.*)

BROLL (*Parlant ab Miquel, mentres lo Fotógrafo continua arreglantlos.*) Com vos ho dich; fent un crit us respondrán.

MIQUEL No m' enganyeu pas? Voleu di?

BROLL Per qué us tinch d' enganyá?

FOT. (*Anantsen á la máquina.*) Quan digui: ara! no 's móguin, que será cuestiò d'un moment.

BROLL (*A Miquel.*) Ho podeu creure; respón, vaya!

FOT. Un, dos... Ara! (*Destapa y al moment Miquel crida.*)

MIQUEL Roseta!.. (*Tots esclafan una rialla y 's mouhen.*)

FOT. (*Tapant la máquina.*) Mala negada! N' hem de fè un altre! Per qué heu cridat!

MIQUEL Aquest sinyò m' ha dit que 'm respondrian y com que busco á la dona, vull mirá si 'm respon. (*Lo Fotógrafo cambia 'l clixé.*)

FOT. No, home; respon la vostra mateixa veu. (*Broll se vá adormint.*) Dimontre d' home!

MIQUEL Per qué no m' ho deyan! Jo 'm pensava que responia la persona á quí 's cridava.

FOT. Bè, calleu, que hi tornarém. Esteuse quiet y no digueu res. Ja sabeu que no us responen.

PONA Y acabém aviat, que aixó ja dura massa.

FOT. Senyora, ja veu vosté que no es culpa meva. Aquest bon home ha tingut la malehida rauxa de cridá...

MIQUEL Si 'm deyan que 'm respondrian!

FOT. Bueno; ara ja sabeu que no. Poseuse aixís més de costat. (*Posantli la má sota la xella*).

MIQUEL Ay, que 'm feu pessigollas! (*El Fotógrafo se 'n vá á la máquina.*)

NARCÍS Qué es estrany que sigueu gelós! Quí ho diria!

MARTÍ (*A Pona, que 'l toca perque 'l veu parlá baix ab Cándida.*) No 'm toquis, dona, que 'm farás bellugá!

FOT. Quietut! Senyò Martí y senyora Cándida, fássin lo favor d' acostarse més.

PONA Vol di? Pot sè al contrari.

MARTÍ Calla, Pona; 'l senyò ja sab lo que 's fa.

FOT. Sí, acóstinse més, que estarán millò focats.

PONA A mí 'm sembla que ho estarán massa!

NARCÍS (Alsa, Martí, que 't topa!)

FOT. A la una... á las dugas... (*Al aná á destapá la máquina, Broll fa un ronch y tots riuhen y 's manejan.*) Alto, que ningú 's mogui! Encara no s' ha perdut res.

NARCÍS (*Cridant.*) Senyò Broll, espavilis!

BROLL (*Despertantse y aixecantse depressa.*) Qué? Aném, aném.

FOT. No; torni á seure y no 's mogui. (*Broll seu.*) A la una... á las dugas... Ara! (*Destapa la máquina.*) Ja está! (*Tapant.*)

PONA (Gracias á Dèu! Ja estava frisosa.) Vina, Martí, vina. (*Lo Fotógrafo desa la máquina.*) (Ja que á n' aquest Bonifaci tant li fa, jo tinch de vetllá més.)

FOT. No sè; 'm sembla que 'l senyò Marti s' ha mogut una mica.

NARCÍS (Ja es fácil!) (*Pona pren pel bras á Martí.*)

MARTÍ (*A Pona.*) (Qué vols?)

PONA (Qué li deyas?)

MARTÍ (Miraneyas! Qué vols que li diguès?)

CÁND. (*Al Fotógrafo.*) Si á la Cova vol fè un altre grupo...

FOT. Com vulguin. Com que ho faig d' aficiò...

PONA No, no; prous grupos. (Mira aquesta!) Martí, dónam lo bras, que estich cansada.

NARCÍS Cansada vosté y seya? Que ho diguès jo!

PONA Qué no cansa 'l seure? (*A Martí.*) Vina, noy, vina. (*Donantli 'l bras.*)

FOT. (*A Miquel que se 'l mira com endressa.*) Veyeu? Ja sou aquí dins, de cap á peus.

MIQUEL Tafoy! Y no me 'n sento gòta!

NARCÍS Au! De un á un y cap á la Cova. Ram, plam, pataplam, plam! (*Com si toquès lo timbal, y tots van passant.*)

BROLL (*A Bonifaci que tè al devant.*) Qué á n' aquesta edat un hom hagi de fè aquestos papers!

BON. Som al ball y hem de ballá.

NARCÍS (*Posantse al darrera.*) Ram, pataplam! (*Se 'n van per la dreta.*)

(MUTACIÓ)

QUADRO TERCER

Camí de Sant Geroni, devant de la roca coneguda per Caball Bernat. (*Teló curt.*)

ESCENA PRIMERA

PATRÒ, GAT DE MAR, UN MARINER *y* CORO DE MARINERS

(*Al tirarse 'l telò está l' escena sola fins que á poch surt lo Patrò seguit dels demés.*)

PAT. Ja que hem arribat á aquest bon punt de vistá, donemhi fondo.

GAT (*Senyalant á la dreta.*) Mireu, pare, com se cargola 'l riu; sembla una anguila.

PAT. Es lo Llobregat. Mira á casa allá abaix.

GAT Blanes?... Ahont es? No ho veig pas!

PAT. La mar es lo que 't dich que miris; la mar es la casa nostra; la casa dels mariners.

GAT Si que la tenim gran! Y voleu di que tota es nostra?

PAT. Qué no ho sabs prou? La podém corre tota, de llevant á ponent y pels quatre vents, sense demanarne permís á ningú, perque 'n som los amos; ja ho pots di per tot.

MAR. Mireus, Patrò; allá surt Cap de Creus, ahont la corbeta 'ns feya ayguas. Quina nit aquella!

PAT. Y que 'ns vam salvá d' una y bona! Sort que 'l casco 's diu Montserrat y que la seva patrona vá salvarnos, que sense ella no sè pas que hauria sigut de nosaltres.

MAR. No sabiam pas ahont donarlas. Ab aquells cops de mar, saltava l' aygua per l' obra morta, ni 'l timò m' obehia, ni...

PAT. Ni era possible cap maniobra, ni esperá aussili. Pero 's veya aquest rocam y no sè perque 'm vá semblá que trobantse aquí la Mare de Dèu de Montserrat y portant lo nom d' ella l' embarcaciò, la Verge 'ns treuria del perill. Ella es l' únich práctich que 'ns podia guiá, encara que la nit era fosca com salsa de calamars.

GAT Tambè li hem portat un barco de plata més brillant que una esquena de llubarro.

PAT. Qué menos podiam fè que oferí un barco á la Mare de Dèu!

GAT Y per qué es tan negra la Mare de Dèu?

PAT. Com que tothom la demana, tè d' aná per tot á sol y á serena, y ab això, com vols tú que tingui la pell blanca?

GAT Qué son aquellas montanyetas d' allí baix, á la part de garbí?

MAR. Montanyassas son, no pas montanyetas. Son los Pirineus.

GAT A mí 'm semblan petitas.

PAT. Perque estás avesat á veure 'l mar y al costat del mar tot es xanguet.

GAT No pas lo cel, pare.

PAT. Ah, no! 'L cel es lo sostre del mar y de la terra; pero pel sostre no s' hi corre ni s' hi navega. Es en mira y no 'm tochs.

MAR. Quina calma xitxa que reina!

PAT. Es vritat y ja que tenim calma y 'l barco á la capa, com que 'ns queda prou temps per arribá á Sant Geroni de bon' hora, no es cas de maniobrá per fè camí. Axís es que si us sembla, cantarém la nostra...

MAR. Sí, sí.

MÚSICA

MAR.
Hohuá! hohuá!
A la mar! á la mar!
Velas al aire!
Rems á remar!
Hohuá! hohuá!

(*Los mariners cantan aquesta estrofa accionant com si maniobressen.*)

PAT.
Magna planura,
brill cristallí,
flayre que aixampla
nostre esperit,
fresca orejada,
dols murmurar,
qui no us anyora
lluny de la mar!

MAR.
Hohuá! hohuá!

PAT.
Per sentir ditxa
ab tot lo pler,
sobre las onas,
vá el mariner.
Tè sa ventura
dintre la nau,
com la gavina
ran de la mar.

TOTS
Hohuá! hohuá!
(*Miquel surt y parla ab lo Gat de mar.*)
A la mar! etc., etc.

ESCENA II

Dits, MIQUEL

GAT Pare! (*Miquel mira als mariners.*)

PAT. Qué vols?

GAT (*Senyalant á Miquel.*) Aquest home diu que busca la dona. Eh, que es estrany?

PAT. La dona! Qué l' heu perduda?

MIQUEL Sí. Veig que no es cap de vosaltres. (*Rihent*)

MAR. Cap de nosaltres? Mireuho bè.

MIQUEL Ja ho som ben mirat.

PAT. Veyeu? A bordo no 's pert may la dona. Y com ha sigut?

MIQUEL Vá sortí de casa ab lo senyoret, que ha cassat molt per tots aquestos encontorns; ab això, ja sab tots los indrets.

PAT. (*Gratantse 'l cap.*) Ay, ay, ay, ay!

MIQUEL Qué voleu di?

GAT Que á ne 'l mar no n' hi ha de senyorets que cassin. (*Riuhen.*)

MAR. Per sò, ja n' hi ha que pescan; á l' encesa, ab canya...

PAT. Y al bou. (*Riuhen.*) Deu sè pagesa la vostra dona.

MIQUEL La Roseta? Sí; com jo mateix. Es d' Olesa.

PAT. Senzilla?

MIQUEL Sí.

PAT. Aveure si l' heu perduda senzilla y la trobareu columnaria. (*Riuhen.*)

MIQUEL Quina colla de gats que sou!

GAT No més ho sò jo de gat.

MIQUEL Tú?

GAT Jo, jo. Sò gat de mar. Qué us estranya?

MIQUEL (*Mirantlo.*) Tan menut?

GAT Qué n' heu vist de gayre més grossos de gats?

MIQUEL No estich per gats ni gossos! Digueume: No l' hauriau pas vista?

PAT. No hem vist cap senyoret.

MIQUEL A n' ella, vull di si heu vist.

PAT. Es igual, home; allá ahont vá 'l palo, vá la vela. Podeu comtá que allá ahont los hi ha semblat bè, han arriat l' áncora, ó haurán amarrat lo casco, si no s' aguantan al pairo en alta mar.

MIQUEL Si no parleu més clá, l' ase 'm flich si us entench d'un sol mot! Qué sè jo de cascos y payos!

PAT. Vull di que haurán donat fondo junts. No diheu que sáben bè 'l derrotero?

MIQUEL Ahont cau això del garrotero?

PAT. Que sáben bè la línea; 'l camí.

MIQUEL Això prou. Tots lo sáben.

PAT. Donchs ja arribarán á port, si no han perdut l' agulla.

MIQUEL Qué sè jo si han perdut agullas!

PAT. N' hi ha molts que las perden.

MIQUEL No pas jo; may las perdo.

PAT. Perque no 'n debeu portá.

MIQUEL Més d' una dotzena; pero las duch dintre d' un canò.

PAT. De banya? (*Riuhen.*)

MIQUEL Ay, ay! Qué me l' heu vist?

PAT. No hi ha necessitat de veureho. Si voleu vení ab nosaltres á Sant Geroni, us convidém á menjá arrós á la marinesca y escabetxada feta á bordo.

MIQUEL Bon profit us fassi! Ja som prés l' ayguardent.

PAT. Donchs bon vent. (*Anantsen per la dreta ab los demés.*)

MAR. Y que trobeu la dona.

MIQUEL Si Dèu ho vol que la trobaré.

GAT Y al senyoret que cassa.

MIQUEL A Dèu siau.

MAR. (*Acabantsen d' aná.*) Adeu!

ESCENA III

MIQUEL *y* NARCÍS

MIQUEL Qué fas, cabás? Sino que fòssin als Monjos ó á la Masía de la Creu! (*Pensatiu.*)

NARCÍS (*Sortint.*) Vaja, Miquel, alegreuvos, que us duch noticias de la Roseta.

MIQUEL Ahont es? No 'm feu está ab ansia!

NARCÍS No ho sè. No l' hem vista, pero hem trobat un marxant que 'ns ha dit que era 'l Toni de can Fidel. Sabeu qui es?

MIQUEL Sí; 'l Guenyo, que li dihem.

NARCÍS Això mateix. Es un que mira contra 'l gobern.

MIQUEL Prou que 'l coneixém. Y qué?

NARCÍS Diu que desde ahir que tè un recado per vos, que li vá doná la Roseta; sino que ell, tent lo seu negoci ha tingut d' aná d' un cantò al altre y no us ha trobat. Entre tant, no hi estigueu ab ánsia, perque diu que ella está com unas pascuas.

MIQUEL Ja se m' en ha anat aquell corcò que tenia! Y ahont es lo Guenyo? Ha marxat?

NARCÍS Aquesta tarde tornará y ha dit que us trobariau; pero si veniu ab nosaltres lo veureu més aviat, perque se 'n anava á Collbató y nosaltres aném á las covas.

MIQUEL No tinch de vení! Ja estich á punt.

NARCÍS Nosaltres hem llogat burros, que ja 'ns els arreglan. Es massa llunyot per anarhi á peu.

MIQUEL Jo, portant las espardenyas, no necessito animal.

NARCÍS Caminareu?
MIQUEL Com los burros.
NARCÍS Vos us coneixeu.
MIQUEL Jo diria! Aném.
NARCÍS Ja 'ns avisarán. Las senyoras están cansadas y ara seuhen tots allí baix. (*Senyala.*) No 'ls veyeu? Allí, á ne 'ls dos camins.
MIQUEL Oy! Marxarém aviat?
NARCÍS Quan los burros estiguin á punt...
MIQUEL Jo ja ho estich.
NARCÍS Quan ho estiguin los demes, ja 'ns avisarán. Ja he quedat ab en Martí que 'm fès una senyal ab lo mocador.
MIQUEL Sí, perque ell, no pujant la seva senyora, no vindrá. Lo que es ella no 'l deixa ni 'l temps de beure un trago.
NARCÍS Es clá; son casats de nou. Qué han de fè?
MIQUEL Y 's veu que á la senyora Pona no li agrada que fassi magarrufas á l' altra.
NARCÍS Voleu di? Caborias vostras!
MIQUEL Allavors que 'l retratayre 'ns ha mapat, m' ha semblat que la senyora Pona 'n maliciava. Ah! y jo també 'n maliciaria. He vist alguna cosota que...
NARCÍS Vos! (*Se 'l mira y esclata una rialla.*)
MIQUEL De qué riheu, plaga de la parroquia!
NARCÍS De la vostra malicia.
MIQUEL Que voleu que hi fassi si sò aixís!
NARCÍS Digueu que 'sent tan maliciòs, la Roseta al vostre costat deu patí 'ls set cálzers d' amargura.
MIQUEL Axò no; perque ella may m' ha donat motiu per maliciá. (*Narcís esclata altra rialla.*) De qué us faig gracia, que riheu tant?
NARCÍS De res, home; es que tinch riallera.
MIQUEL Es que la Roseta es tan bona, que seria pecat pensarne mal. No es perque jo ho digui; si 'ls trobém, lo senyoret mateix vos ho dirá. Preguntéuli.
NARCÍS Ja ho crech! (*Altra rialla.*) No 'n feu cas; quan las dono per riure, may acabo.
VEUS Narcís!
MIQUEL Us cridan. Miréusels.
NARCÍS Déuhen habé fet la senyal, sino que ab las vostras maliciositats m' habia distret. No n' heu de sè tant de maliciòs!
VEUS Narcís! Narcís!
NARCÍS (*Cridant.*) Ja baixém. (*Se 'n van per la dreta.*)

(MUTACIÓ)

QUADRO QUART

Interior d' una cova de Collbatò

ESCENA PRIMERA

ESCURSIONISTAS, CÁNDIDA, PONA, MARTÍ *y* BONIFACI

(*Desprès d' un preludi musical, apareix lo coro d' Escursionistas, y al final del coro apareixen los altres quatre personatjes. La escena es fosca.*

MÚSICA

ESCURS. Sí que á ne 'l Escursionista
podrém da bona sessiò
sobre aquesta passejada
en que res veyém al lloch.
Dirém quant pel magí 'ns passi
dels mussols y 'ls rats penats
y com si fòssem la Biblia
han de créurens los companys.

BON. MAR. CAND. Quantas vegadas
vostras vetlladas
res mes no son,
que fets que cria
la fantasía
dels oradors.
Surten ab cosas
tan fàbulosas,
que semblan cuentos
del altre mòn.

PONA (*Sortint.*) Que es fosch!

ESCURS. Aquí aném á las palpentas
exposats á cada pas
á trencarnos tots la crisma
y á aná á sopá á can pistraus.

BONIFACI Aquí vaig á las palpentas
esposantme á da un mal pas;
si cáich, válgam Sant Antoni,
que no rebi un nyanyo al cap.

MARTÍ Aquí vaig á las palpentas
esposantme á cada pas
á topá ab unas faldillas
y á la dona fè rabiá.

CAND. Aquí vaig á las palpentas
esposada á cada pas
á toparme ab algun quidam
que 'm podría entrabancá.

(*Los Escursionistas se 'n comensan á aná.*)

ESCURS. (*Anantsen*) Aném alerta
á poch á poch,
que no 'ns rompèssim,
la nou del coll. (*Desapareixen.*)

ESCENA II

Dits, menos los ESCURSIONISTAS

PONA Vamos, no m' agrada aquesta foscor.

MARTÍ Encara aquí s' hi veu una mica.

PONA Sí; 'ls gats s' hi deuhen veure.

Bon. Y las bengalas? Quín acudit de seguí á aquestos!

Cánd. Ha dit que las portaria 'l senyó Narcís.

Pona Massa que tarda! Jo sense 'ls llums, no 'm fico pas més endins. No 'm moch d' aquí.

Bon. Tampoch jo! Diu que més enllá hi ha aygua y no 'm convenen las mullenas.

Martí En aquest temps ray! Aviat un está sech.

Bon. En cap temps. Qui assegura, dura.

Cánd. Si aquí 's poguès seure!

Martí Assentémnos á terra. (*Ajupintse, pero alsantse tot seguit.*)

Bon. Ca! 'm sembla que 'ns punxariam.

Martí Tambè te rahò. 'L nas m' ho diu.

Pona Vaya quin gust de vení aquí!

Martí Dona; quan se vá á un puesto, 's tè de veure tot. Sino, no 'n pots da compte.

Pona Bona vista per un cego! Qué hi veus?

Martí Ja hi veurém desprès. (*Allarga la má y toca á Cándida.*)

Cánd. Ay! (*Fent un xiscle al sentirse tocá.*)

Bon. Qué 't passa? Qué 't fa mal alguna cosa?

Cánd. Res; se 'm figura que per aquí tè d' haberhi bestiolas, y 'm sembla que 'm tocan.

Bon. Quinas bestiolas vols que hi hagi!

Pona No 's pensi, que jo tampoch las tinch totas en mí. Martí!

Martí No tinguis por! Tambè 't tocan bestiolas?

Bon. No se sent volá ni una mosca.

Pona No dirè que tingui por, pero fa basarda.

Martí Tant com aixó, no. (*Toca á Cándida.*)

Cánd. (Ay si la seva senyora se 'n adóna!)

Pona Y 'l senyò Narcís es capás de no vení!

ESCENA III

Dits, MIQUEL

Miquel (*Al sortir fent un gran crit.*) Guenyo!

Cánd. Qué es això! (*Al mateix temps que Pona exclama lo que vè.*)

Pona Jesús, María, Joseph!

Bon. (*Que está al costat de Pona.*) No s' assusti, senyora, agafis.

Pona Estich esglayada. (*Agafantse com per esma ab Bonifaci.*)

Bon. Per qué feyau aquest crit? Sempre sou vos!

Miquel Ay, ay! Qué no hi ha 'l Guenyo aquí?

Pona Aneu al diable, que no valeu vos l' espant que m' heu donat. (*Martí parla baix á Cándida.*)

MIQUEL Si busco á 'n Toni!
BON. Prou Toni sou vos! May acabeu de buscá!
CÁND. (*A Martí.*) (No 'm digui aquestas cosas, que la seva senyora ho pot sentí!)
PONA Qué dius alguna cosa, Martí?
MARTÍ (*Donant lo bras á Cándida.*) No; sino que la senyora tambè s' ha assustat y li he donat lo bras.
PONA Ara que ha passat lo susto, ja 'ns podém cambiá. (*Las dugas parellas se deixan aná y Pona s' agafa ab Miquel.*) (No t' haguessis mogut del meu costat!)
MIQUEL (*Al sentir que Pona li dona un pessich.* Ay, ay! (*Pona 'l deixa.*)
BON. Qué us passa?
MIQUEL Quin pessich més recargolat m' han donat! (*A Bonifaci.*) No heu pas sigut vos?
BON. Qui us tè de pessigá, beneyt!
MIQUEL Li juro. Encara 'm cou. (*Tocantse 'l bras.*)
PONA Manias vostras! (*Agafantse ab Martí* (Anava per tú.) (*A Martí.*)
MIQUEL Diu manias!
MARTÍ (*A Pona.*) (Axís ja me 'n pots doná. Pero per qué?) (*Se veu un llum de misto.*)
CÁND. Ara 's veu llum.
PONA Alabat siga Déu! (*Sur Broll ab un misto encés.*)

ESCENA IV

Dits, BROLL

BROLL Hola! Fins aquí han seguit aquella colla?
PONA Que porta llum? Acabarém de jugá á fet.
BROLL Tres mistos que tenia á la capsa, y aquest es l' últim; pero 'l senyò Narcís m' ha dit que al moment venia.
BON. Jo crech que ho fa espressament de tardá tant! Es tan plaga, que no hi ha que fiá.
MIQUEL No hauriau pas trobat al Guenyo?
BROLL Lo que he trobat, cada pedra y cada sot, que ab tot y 'ls mistos de poch m'obro 'l cap. No sè per qué hem vingut á un siti tan esposat!
PONA Menos ho entench jo.
MIQUEL Jo sí; per trobá á ne 'l Guenyo, que 'm dirá ahont pâra la Roseta.
CÁND. Encara no l' heu trobada?
MIQUEL Pero ja estich tranquil, perque diu que está axerida.
BROLL Ja ho suposava. Sempre ho estareu tranquil.
BON. Al sortí d' aquí, agafém los trastets y á casa; al carrer de 'n Xuclá.

PONA No ho desitja més vosté que jo!
BROLL Y que jo, que encara no he pogut dormí bè.
CAND. A mí es una anada que m' ha agradat. Trovo que es un viatje distret.
MARTÍ Es clá que es distret. Aquesta anada en burros...
MIQUEL Menos jo.
MARTÍ Perque vos no 'n necessiteu. Ja que de totas maneras tenim d' esperá á ne 'n Narcís, podriam entretenirnos.
BROLL Jugant á balas?
MARTÍ No; pero ahir vespre la senyora Cándida 'ns vá prometre una cansò y encara no l' ha cantada.
MIQUEL Com cantará si apenas s' hi veu!
MARTÍ Qué ha de cantá ab los ulls?
CÁND. Qué hi dius, Bonifaci?
PONA (No 's fará pas pregá gayre!)
BON. Si ho vas prometre...
MARTÍ Qué no se 'n recorda vosté?
BON. Bueno; sí. Jo me 'n vaig enamorá cantant; ab això, no 'm tè de sapigué mal que canti.
MARTÍ Y donchs, apa.

MÚSICA

CAND. Buscant la perduda
un galan minyó,
de rich que 's trobava
ho vá perdre tot.—Lairá lairò.
Ell primè ho prenia
com á joch de noys
y desprès vá veure
que jugava ab foch.—Lairá lairò.
Un dia á la noya
per qui estava ell boig
vá dirli: «Perduda!»
ab amarch condol.—Lairá lairò.
Y rient la minyona
responguè al minyò:
«Quina es la perduda,
vostra hisenda ó jo?»—Lairá lairò.

(*Tots aplaudeixen.*)

ESCENA V

Dits, NARCÍS

NARCÍS (*Surt portant bengalas en una má y una cerilla encesa en l' altra.*) *Quien vive!* (*Cridant.*)
PONA Gracias á Dèu y á tots los Sants del cel!
BROLL Y de la terra.
NARCÍS Ah, Miquel. Al hostal he trobat lo Guenyo, ab la Roseta y demès.
MIQUEL Ja hi corro! Com me deu habé anyorat!
NARCÍS M' ha dit lo senyoret que no us mogueu, que dintre cinch minuts vindrán aquí.

MIQUEL Si 'l senyoret ho ha dit, no 'm moch.

NARCÍS Y us dono l' enhorabona, perque la vareu sapigué triá. 'T dich, Martí, que s' ho val.

MIQUEL Me la van triá.

MARTÍ Quan aneu á Barcelona ab ella, ahont poseu?

PONA (*A Miquel.*) No li digueu. (*A Martí.*) No sè per qué tens de sè tan tafané!

MARTÍ Com que al sortí d' aquí, desde Collbatò ja 'ns en aném cap á ciutat, ès precís que quedém en bonas relacions ab tothom. (*A Miquel.*) Nosaltres vivim al carrè de 'n Ventrallans, número...

PONA Si tampoch se 'n recordará! Qué 'n treurás de dirli?

MIQUEL Dimontri! Si no 'm recordés del carré del ventrellarch!...

BROLL Y aquestas bengalas? Perque jo ja voldria sè al cotxe á fè mitjdiada.

BON. Sí, que hem de marxá á Barcelona com uns cohets. Oy, Cándida?

CÁND. Com tú vulguis.

PONA Nosaltres tambè. Ditxòs Montserrat!

NARCÍS (*Repartint bengalas.*) Tingui, senyò Broll, y vagi passant cap allá. (*Broll pren la bengala y se 'n vá.*) Un altra vos, Miquel.

MIQUEL Jo tambè una mengala?

NARCÍS A tall d' arcalde.

MIQUEL Pero jo no 'm moch d' aquí.

NARCÍS Tè, Martí.

MARTÍ Vinga. (La fosca m' anava al pel.)

NARCÍS Qué no 'n vol senyò Bonifaci?

BON. Si m' assegura que no 'm cremarè!...

PONA No t' arrambis gayre ab la senyora, que no la cremessis. Acóstat á mí. (*A Martí.*)

NARCÍS Vágin passant. (*Los dos matrimonis se 'n van.*) En Miquel y jo 'ns quedém al darrera per sè 'ls primers de calá foch á la metxa.

(MUTACIÓ)

QUADRO FINAL

APOTEOSIS

Al quedarse sols en escena Narcís y Miquel, se sent entonar la Salve, sorprenentse 'ls dos personatjes, y al anarse á acabar lo primer versicle, cálan foch á las bengalas, agenollantse á las caixas de dreta y esquerra. Desapareix la cova y apareix la representaciò de la Marc de Dèu de Montserrat, illuminada ab bengalas y ab uns pebeters al devant que llensan fum d' incens en abundò.

CAU LO TELÓ

LO TEATRO REGIONAL

OBRAS PUBLICADAS

	Ptas.
L' Agulla, drama, 3 actes, Pelay y Briz	2
Sortint del ou, diálech, Ignasi Iglesias	0'25
Claris, drama, 3 actes, Conrat Roure	2
Lo Teatro per dins, comedia, 2 actes, Frederich Soler	1'50
Sant Jordi mata l' aranya, comedia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
La dona y la baylerina, comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
Pintura fi de sigle, 1 acte, Guasch Tombas y Dalmases Gil	1
Un' altra sogra, comedia, 1 acte, Abelardo Coma	1
Las Joyas de la Roser, drama, 3 actes, Frederich Soler	2
Tot per las donas! 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
L' esclau del vici, monólech, Ignasi Iglesias	0'50
La feyna d' en Jafá, comedia, 1 acte, Ernest Soler de las Casas	1
Los aucellets, comedia, 3 actes, Joseph M.ª Pous	2
La mosca al nas, comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
La firma d' en Rovellat, comedia, 1 acte, Conrat Colomer	1
La tornaboda, comedia, 1 acte, Juliá Carcassó	1
¡¡Xerraire!! Monólech, Joaquim Montero	0'50
Lo quarto dels mals endressos, 1 acte, Conrat Roure	1
Qui oli remena... Juguet, 1 acte, Pere Reig y Fiol	1
La flor de la montanya, drama, 3 actes, Ramón Bordas	2
Tres personas, juguet, 1 acte, Abelardo Coma	0'50
¡Tot per ella! Comedia, 1 acte, A. Careta y Vidal	1
Per contradicció, comedia, 1 acte, J. Pont y Espasa	0'50
La mort de Nerón, tragedia, 1 acte, Víctor Balaguer	0'50
Un músich de regiment, sarsuela, 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
La Dama de Reus, drama, 3 actes, Manuel Rocamora	2
Un rey de pega, monólech lírich, 1 acte, Enrich Molina	0'50
Dos companys mal avinguts, joguina, 1 acte, F. Godo y V. Rahola	1
La Pescatería, sainete, Mirabent y Mestres	1
La Casamentera, joguina, 1 acte, Conrat Roure	1
Las esposallas de la morta, tragedia, 3 actes, Víctor Balaguer	1
Los gelos de la Coloma, parodia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
Un bateig á cops de punys, comedia, 1 acte, Jaume Molgosa	1
Una dona y un Deu, comedia, 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
Si, senyors, monólech en vers, Joseph Barbany (Pepet del carril)	0'50
Lucrezia Borgia, joguina, 1 acte, Francisco X. Godo	1
Lo diner, comedia, 3 actes, Joseph M.ª Pous	2
Lo marit de la difunta, joguet, 1 acte, Francisco Figueras y Ribot	1
L' ocasió fa 'l lladre, proverbi, 1 acte, Conrat Roure	1
Mestre Jan ó l' honra del trevall, drama, 5 actes, Joseph O. Molgosa	2
Lo somni de la Ignocencia, sarsuela, 1 acte, C. Colomer y U. Fando	1
Home á l' aygua, comedia, 1 acte, Pere Reig y Fiol	0'50
Lo ret de la Sila, comedia, 1 acte, Frederich Soler y Hubert	1
Las tres alegrías, comedia, 1 acte, Joseph Maria Arnau	1
¡Dorm! sarsuela, 1 acte, Narcís Campmany y Joan Rius	0'50
Setze jutjes... sarsuela, 1 acte, Manuel Angelon y Mtre. Pujadas	1
A la lluna de Valencia, comedia, 2 actes, Narcís Campmany y Pahissá	1'50
Als peus de vosté, joguina, 1 acte, Miquel M. Palá Marquillas	1
La herencia del oncle Pau, comedia, 4 actes, Conrat Colomer	2
Los tres toms, quadro de costums, 1 acte, Narcís Campmany y Pahissa	1
De teuladas en amunt, sarsuela, 1 acte, Conrat Roure y Joseph Ribera	0'50
La mort de Aníbal, tragedia, 1 acte, Víctor Balaguer	1
La festa del adroguer, 1 acte, Joan Manel Casademunt y Mtre. Fita	1
Un embolich de cordas, comedia, 2 actes, Joseph María Arnau	1'50
Lo timbal del Bruch, drama, 4 actes, Frederich Soler y Hubert	2
Lo mestre de minyons, quadro, 1 acte, Joseph Feliu y Codina	1
Entrar per la finestra, comedia, 1 acte, Pere Reig y Fiol	0'50
Matrimonis á Montserrat, anada en 2 actes, C. Roure y J. M.ª Comella	1'50

Tipografía La Académica, Ronda Universitat, 6: Barcelona - Teléfono 861